

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK DEN HAAG

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directie Voedsel, Dier en
Consument**

Cluster Mens en Dier

Prins Clauslaan 8
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG
www.minlnv.nl

Onze referentie

VDC 10.1938

Uw referentie

2010Z08480

Kopie aan

DRZ

Bijlagen

1

Datum 14 juli 2010

Betreft Dierenthuis Aarle-Rixtel en uitspraak van de Rechtbank 's-Hertogenbosch

Geachte Voorzitter,

Hierbij doe ik u de antwoorden toekomen op de vragen van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit betreffende de Stichting Dierenthuis gevestigd te Aarle-Rixtel.

De leden van de PvdD en de SP verzoeken mij gedetailleerd aan te geven welke actie ik tot nu toe heb ondernomen in de zaak van de Stichting Dierenthuis te Aarle-Rixtel. Zij verzoeken mij aan te geven wat de inzet van de gemeente Laarbeek en de gemeente Almere is in deze zaak en wat ik de komende tijd zal ondernemen om te voorkomen dat de dieren de dupe worden van de problemen van de stichting. Tot slot vragen de leden van de PvdD mij of ik bereid ben landelijk beleid te ontwikkelen voor de opvang van zwerfdieren en verwilderde dieren.

Zoals u weet, is na telefonisch contact tussen mij en de Commissaris van de Koningin van Noord-Brabant mevrouw Maij-Weggen in december 2008 een commissie van goede diensten ingesteld. Deze commissie heeft begin 2009 een advies "Over dogma en dupe" uitgebracht dat ik u hierbij als bijlage toestuur. Voor de details van hetgeen is onderzocht en de werkwijze hierbij verwijs ik u naar deze bijlage. De oplossing van de commissie was tweeledig. Een tussentijdse verhuizing naar Lelystad en vervolgens de definitieve vestiging in Almere. Helaas is gebleken dat het gereed maken van de tussenlocatie in Lelystad te duur is en teveel tijd in beslag zou nemen voor de stichting. Het advies voor definitieve vestiging in Almere wordt wel opgevolgd. Na het advies van de commissie is de stichting wederom aan zet geweest. Mijn ambtenaren zijn op de hoogte gehouden over de voortgang en hebben diverse malen contact gelegd met betrokken gemeenten. Mij is gebleken dat beide gemeenten zich inzetten om tot een bevredigende oplossing te komen voor de stichting. Het welzijn van de dieren is voor beide gemeenten een belangrijk uitgangspunt. Zij stellen zich behulpzaam op en bieden ook de medewerking aan de stichting om de procedures zo spoedig mogelijk te laten verlopen.

Leven
van het land,
geven
om natuur.

Echter, de stichting heeft zelf de verantwoordelijkheid de benodigde stappen te ondernemen om de verhuizing te realiseren, waaronder het completeren van de aanvraag voor bouwvergunningen, het betalen van de leges, etc. Het is dan ook aan de stichting om alles op alles te zetten om tot een oplossing te komen.

Directie Voedsel, Dier en Consument
Cluster Mens en Dier

Datum

14 juli 2010

Onze referentie

VDC 10.1938

Ik wil hierbij opmerken dat de stichting zichzelf in deze positie heeft gebracht door tegen advies van de gemeente in te starten met een opvang van dieren. Het dierenthuis is vooraf gewaarschuwd en weet sinds 2007 dat de locatie waarop het dierenthuis gevestigd is niet houdbaar is. Het is inmiddels 2010. Hoezeer ik het doel van de stichting en de inzet van deze mensen ook waardeer, dit ontslaat hen niet van de verantwoordelijkheid zelf nu alles op alles te zetten om een bevredigende oplossing te vinden voor de dieren waarover zij zich hebben ontfemd.

Wat betreft de situatie op dit moment kan ik aangeven dat nog steeds overleg plaatsvindt tussen de gemeente Laarbeek, de gemeente Almere en Stichting Dierenthuis. Partijen zetten hierbij in op bespoediging van de verhuizing naar de locatie in Almere. Ik heb begrepen dat bij volledige medewerking en volledige inzet van de stichting de verhuizing naar Almere mogelijk dit najaar al plaats kan vinden. Ook heb ik begrepen dat de stichting heeft aangegeven aan de financiële verplichtingen ten aanzien van de verhuizing te kunnen voldoen. Aangezien er dus nog steeds goed onderling overleg plaatsvindt, heb ik er vertrouwen in dat men gezamenlijk tot een goede oplossing zal komen.

Mijn beleid is gericht op het voorkomen van het ontstaan van zwerfdieren. Hiertoe zet ik mij in met voorlichting aan (toekomstige) houders van dieren via het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren (LICG). De verplichte identificatie en registratie van honden waaraan ik momenteel werk, zal bijdragen aan het voorkomen van het ontstaan van zwerfhonden. In het kader van de certificering van de gezelschapsdierenbranche waaraan nu wordt gewerkt, krijgt voorlichting aan de koper van een dier eveneens de nodige aandacht. Zoals ik eerder heb gezegd, zie ik geen rol voor de rijksoverheid bij de opvang van dieren. De opvang van dieren is een lokale aangelegenheid.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg

Over dogma en dupe.

Over Dierenthuis, de gemeente en de omwonenden.

*Commissie van Goede Diensten Provincie Noord-Brabant**

1. Het probleem.

Een echtpaar betreft een landelijk gelegen vrijstaand huis op drie hectare grond. Ze omheinen het terrein en gaan katten en honden houden. Vooral veel katten. Het zijn vrijwel zonder uitzondering katten die op de nominatie stonden om te worden geëuthanaseerd. Dierenasiels nemen zogenaamd kansarme katten op in de hoop die te kunnen herplaatsen. Lukt dat niet binnen twee weken, dan is het (gemeentelijk) budget op en moeten zulke dieren worden geëuthanaseerd. Elk asiel kent dit probleem, maar kan het nu omzeilen door de bewuste katten af te leveren bij de Stichting Dierenthuis, zoals de genoemde activiteit van het echtpaar genoemd wordt. In dit Dierenthuis worden de katten deskundig verzorgd en kunnen ze vrij bewegen. Op deze manier is er feitelijk nog een poos een goed leven voor zo'n kansarme kat mogelijk.

Binnen een jaar na de start op dit perceel wonen al meer dan duizend katten in Dierenthuis. Behalve het echtpaar werken er vele vrijwilligers. Via het internet vraagt en krijgt Dierenthuis donaties. Een vaste dierenarts komt er dagelijks en verleent diergeneeskundige zorg. Alle dieren worden bij binnenkomst nauwgezet gecontroleerd en de met 'kattenaids' besmette katten worden apart van de andere dieren gehuisvest. Let wel: kattenaids is de naam voor een ziekte bij katten die hun afweer vermindert zoals AIDS bij mensen, maar het is een heel andere ziekte, veroorzaakt door een voor mensen niet gevaarlijk virus.

Ook al staat Dierenthuis niet in de bebouwde kom, er zijn wel omwonenden, burens. Zij zijn in de loop van het jaar dat Dierenthuis bestaat verenigd in een hecht gezelschap dat het over één ding eens is: de situatie in Dierenthuis is uit de hand gelopen. Naar hun mening ontsnappen er regelmatig dieren, veroorzaken de dieren stank, wordt de bodem vervuild, verdwijnen vele vogelsoorten, brandt er op verkeerde momenten veel te fel licht etc. etc. Zij hebben de gemeente erop gewezen dat het bestemmingsplan het houden van katten in zulke grote aantallen niet toestaat en dat geldt zeker voor de uitloop van de katten over het hele gebied van 3 hectare. De burens zijn naar de rechter gestapt en hebben gelijk gekregen: de gemeente moet op grond van het bestaande bestemmingsplan 'handhaven', d.w.z. ervoor zorgen dat Dierenthuis stopt met zijn activiteiten op dat perceel. De gemeente had zelf Dierenthuis al gewaarschuwd niet door te gaan met het opnemen van katten, omdat het niet vaststond of het wel toegestaan was. De gemeente had zelfs de stichting al gewaarschuwd vóór zij het betreffende terrein betrok dat vestiging binnen de bestaande bestemming naar alle waarschijnlijkheid niet mogelijk was. Ook toen de rechter op instigatie van de burens handhaving gebod, stelde de gemeente geen katten te willen doden; ook de opgelegde boete wilde de gemeente nog niet innen. De gemeente was zich ervan bewust dat de maatschappelijke onrust en de daarmee gepaard gaande media-aandacht om een prudente benadering vroeg. Reden voor de burgemeester van Laarbeek om de Commissaris van de Koningin te consulteren. Mevrouw Maij-Weggen was ook al benaderd door de bewoners van Dierenthuis, die haar om steun vroegen.

* Drs. J.L.M. Baartmans-van den Boogaart, Mr. C.M.J. de Bont, Prof. Dr. H. Vaarkamp

Dit appel op de Commissaris van de Koningin (CdK) heeft - mede na ruggespraak met de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit die in de Tweede Kamer werd bevestigd - er toe geleid dat door haar een Commissie van Goede Diensten is ingesteld. De opdracht aan de Commissie luidt: is er een houdbare oplossing te bedenken voor de situatie die ontstaan is rond de locatie van de stichting Dierenthuis? Drie deskundigen op het gebied van openbaar bestuur, van diergeneeskunde en van recht en mediation gingen aan de slag. De heer drs. C. van den Heuvel, verbonden aan het Kabinet van de CdK, werd secretaris van de Commissie.

Eerst ontmoetten zij de burens en hoorden hun verhaal aan. De Commissie raakte onder de indruk van de inmiddels diepgewortelde afschuw van deze burens over de gang van zaken bij Dierenthuis. Over het doel van Dierenthuis bestaat geen meningsverschil. Dat doel is prijzenswaardig, maar de ontsnappende dieren, de stank, de bodemverontreiniging, het verdwijnen van vogels en het achteloze, soms ook als provocerend ervaren gedrag van het echtpaar en de medewerkers wekken negatieve emoties op.

Vervolgens bracht de Commissie een bezoek aan Dierenthuis en sprak met de verantwoordelijke mensen. Deze ontkenden dat er dieren zouden ontsnappen, hoewel de Commissie te horen kreeg dat het niet erg was als een dier een keer ontsnapte, want dat kwam altijd terug....De Commissie was wederom onder de indruk, thans van de vaste overtuiging van de mensen dat ze met iets heel belangrijks bezig zijn en daarbij toch moeilijk gehinderd kunnen worden door derden. Men had in eerste instantie geprobeerd een goede band op te bouwen met de burens, maar dat was kennelijk mislukt.

Aan beide kanten werden verdenkingen geuit van bespioneerd worden, lampen aan of juist uit doen om elkaar dwars te zitten, kentekens van auto's noteren etc.

Daarna heeft de Commissie de gemeente Laarbeek ondervraagd over haar activiteiten en opvattingen. De gemeente is van mening dat van meet af aan Dierenthuis gewaarschuwd is en dat desniettemin Dierenthuis onverstoort door is gegaan met zowel de vestiging als met het opnemen van meer dieren. In de gemeenteraad is intussen elke politieke steun voor Dierenthuis volledig verschrompeld. Wijziging van bestemmingsplannen is hierdoor alleen al onmogelijk geworden, als het al niet onmogelijk zou zijn door de planomgeving en het gebrek aan medewerking van de omwonenden.

Doordat de Commissie pas ingesteld is toen de rechter al gesproken had, trof de Commissie in juridische zin een onwrikbare situatie aan. De gemeente heeft geen vrijheid meer om niet te handhaven. Dit betekent dat op zeker moment de handhavingstrein onverbiddeijk begint te rijden als vrijwillig vertrek niet geregeld wordt door de betrokkenen. Dat houdt in dat de gemeente op bevel van de rechter een grote boete (€ 75.000) moet innen, die Dierenthuis zegt niet te kunnen betalen. De volgende stap is dat de gemeente Dierenthuis zou moeten doen ontruimen. De eerste grote vraag is dan: waar moeten ruim duizend deels zieke katten blijven? Deze vraag doet een groot beroep op het voorstellingsvermogen van de Commissie en van iedereen die door de Commissie geconsulteerd is.

Al eerder is gebleken dat Dierenthuis onder meer door middel van het internet zeer veel emoties in de samenleving op weet te roepen. Naar de mening van de Commissie is de emotie voor 'door de gemeente bedreigde' katten en honden uitstekend te vergelijken met de reacties van ouders wanneer hun kinderen bedreigd worden. De meest laconieke ouder begint zich dan agressief te gedragen. De Commissie acht het dan ook niet onmogelijk en zelfs waarschijnlijk

dat de openbare orde in het geding komt als de gemeente daadwerkelijk de ontruiming door toepassing van bestuursdwang moet gaan realiseren. Naar de mening van de Commissie dient die escalatie te worden voorkomen. In dat mogelijke perspectief beschouwt de Commissie de juridische winst voor de omwonenden als een pyrrusoverwinning.

Hoezeer de Commissie ook hecht aan handhaving van de wet, het belang van de omwonenden en van de dieren dient te prevaleren. Een dogmatische benadering leidt tot een dupering van alle betrokkenen. Dat is het dilemma. De Commissie heeft systematisch oplossingsrichtingen verkend en de zaak vanuit verschillende invalshoeken bekeken, ook ongewone.

2. Verkenning van oplossingen.

De eerste oplossing die de Commissie onderzocht was de volgende.

Is het – ondanks de niet mis te verstane rechterlijke uitspraken – toch mogelijk op de huidige locatie onder strenge voorwaarden en binnen specifiek bepaalde grenzen een kattenpark annex dierentuin te vestigen?

Deze optie zou veronderstellen:

1. dat de burens en de Dierenthuisbewoners weer on speaking terms komen;
2. dat de Dierenthuisbewoners hun ambitie ten aanzien van het aantal katten substantieel neerwaarts bijstellen;
3. dat de burens hun rechtszaken intrekken, zodat de handhavingstrein niet vertrekt;
4. dat de gemeente meewerkt aan het verlenen van een vergunning voor een educatief kattenpark annex dierentuin op de huidige locatie van Dierenthuis.

Hoe realistisch is deze oplossing?

Ad 1. De huidige reeds geëscaleerde situatie levert in de ogen van de Commissie uitsluitend verliezers op.

Ad 2. Aanpassing van de ambitie ligt naar het oordeel van de Commissie niet in de rede, omdat Dierenthuis onder andere vanwege gebrek aan ruimte vanuit de vorige locatie is verhuisd naar de huidige. Ook uit het gesprek met Dierenthuisbewoners is de Commissie gebleken dat het hun streven is om te geraken tot tweeduizend katten.

Ad 3. Gelet op de voorgeschiedenis en het gelopen juridische traject acht de Commissie dit onwaarschijnlijk.

Ad 4. Bij het verlenen van vergunning voor een kattenpark annex dierentuin kan de gemeente eisen stellen aan Dierenthuis in de zin zoals de burens willen met betrekking tot afrastering, aantal katten, verlichting, uitwerpselenmanagement, vogelbescherming etc. Deskundigen zeggen dat Dierenthuis op de huidige en beoogde schaal binnen het vigerende bestemmingsplan niet past (dit is ook door de rechter tot tweemaal toe bevestigd). Deze optie is derhalve alleen mogelijk door wijziging van het bestemmingsplan. Mede op basis van planologische overwegingen en vanwege het gelopen (juridische) traject heeft het gemeentebestuur zeer duidelijk aangegeven geen plaats te zien voor Dierenthuis binnen de gemeente. Al eerder is opgemerkt dat elke politieke wil van de zijde van het gemeentebestuur om mee te werken aan een wijziging van het bestemmingsplan is komen te ontbreken.

De Commissie stelt vast dat een oplossing op de huidige locatie niet realiseerbaar is, zowel door de planomgeving (gemeentelijk en provinciaal) als door het gebrek aan draagvlak bij betrokkenen.

De Commissie heeft geconcludeerd dat deze mogelijkheid van de lijst moest worden geschrapt.

De tweede mogelijke oplossing.

Het verplaatsen van Dierenthuis. Door de burens zijn vier locaties in de nabijheid genoemd, die alle door de Commissie gecheckt zijn. Geen van de locaties is echter geschikt (identieke problemen te verwachten). Tevens is door Dierenthuis zelf een locatie in een nabuurgemeente genoemd. De Commissie heeft ook deze locatie laten controleren op haalbaarheid, zonder resultaat.[†]

Voor Dierenthuis is een locatie zonder onmiddellijke burens te verkiezen. De Commissie heeft vastgesteld dat Dierenthuis geen regiogebonden functie heeft.

a) Daarom heeft de Commissie contact gezocht met de burgemeester van Almere, mevrouw A. Jorritsma-Lebbink. In Almere is immers in betrekkelijk niemandsland de stichting AAP gevestigd. 'Het kan in Almere' is de slogan van Almere en de Commissie heeft van mevrouw Jorritsma na overleg met het College van B&W een positieve reactie ten aanzien van vestigingsmogelijkheden gekregen, mits Dierenthuis zelf de benodigde financiën meeneemt. Er zijn door de Commissie vervolgens gesprekken gevoerd met de topambtenaren van de gemeente Almere over vestigingsmogelijkheden in een gebied zonder burens, waarin aandacht voor educatie en recreatie gewenst wordt. De gemeente Almere heeft de ruimtelijke mogelijkheden om de ambitie van Dierenthuis te faciliteren bij de ontwikkeling van een kattenpark, waarbij het doel is om zo'n park dan ook een recreatieve en educatieve functie te geven.

Het nadeel van deze mogelijkheid is dat alles nog ontwikkeld moet worden, wat zelfs in Almere geruime tijd lijkt te gaan vergen – tijd die er niet is.

b) De Commissie heeft een locatie gevonden die door Dierenthuis op korte termijn gehuurd en betrokken zou kunnen worden. Het betreft hier een leegstaande proefboerderij in de Flevopolder, in de gemeente Lelystad, eigendom van Wageningen Universiteit en Research Centrum (Wageningen UR). Deze voormalige koeienstal is met enige moeite te veranderen in een opvangplaats voor de dieren van Dierenthuis. Grond is in voldoende mate aanwezig en in eerste instantie leek er tevens een woning bij te huur. Ook is hier op korte afstand een voorlichtingsgebouw, waarvan in overleg met de Wageningen UR gebruik gemaakt kan worden voor educatie. Er is zelfs een kantine.

Deze oplossing zal tijdelijk zijn. Wageningen UR heeft zich bereid verklaard de helpende hand te bieden, maar stelt daarbij enkele voorwaarden, die genoemd worden in het bericht van 26 maart aan de Commissie (citaat):

“Wageningen UR is gaarne bereid De stichting Dierenthuis, de gemeente Laarbeek en de provincie Brabant, vertegenwoordigd door haar Commissie van Goede Diensten de helpende hand te bieden daar waar het gaat om het tijdelijk in gebruik geven (verhuren) van één van haar gebouwen voor het houden van honden en katten (voornamelijk katten) welke op de nominatie stonden geëuthanaseerd te worden.

Het is haar echter slechts mogelijk dit te doen onder de volgende randvoorwaarden:

1. De Stichting Dierenthuis kan een bestuurlijke toezegging van het zich per 01-01-2013 kunnen/mogen vestigen binnen de gemeente Almere aan Wageningen UR overhandigen.

[†] Te elfder ure is de Commissie gebleken dat de absoluut bestuurlijke bereidheid bestaat om mee te werken aan een tijdelijke partiële voorziening.

2. De tijdelijke locatie wordt haar verhuurd voor een periode van 3 jaar met als einddatum 31-12-2012. Wageningen UR zal geen kosten voor het door de stichting Dierenthuis in gebruik nemen van het gebouw en omgeving voor haar rekening nemen.
3. Er met de gemeente Lelystad overeenstemming wordt verkregen over een (tijdelijke) vrijstelling van het geldende bestemmingsplan voor de locatie en er is aangetoond dat de bedrijfsvoering van Dierenthuis niet strijdig is met de geldende milieuvergunning.
4. De stichting Dierenthuis een situatie zal creëren waarin wordt voorkomen dat dieren 'ontsnappen'.
5. De bedrijfsvoering van de stichting Dierenthuis zal de activiteiten van Wageningen UR niet belemmeren. Dit ter oordeel van Wageningen UR.

Als aangegeven is het mogelijk dat de stichting tegen een van te voren vastgestelde vergoeding gebruik maakt van het ontvangstgebouw van Wageningen UR. Dit zolang het gebouw nog in het bezit is van Wageningen UR ofwel intern een andere bestemming krijgt. Verrekening van de vergoeding geschiedt op basis van daadwerkelijk gebruik welke dient te worden afgestemd met de beheerder ter plaatse.

Er is helaas geen (bedrijfs)woning beschikbaar voor het beherende echtpaar.”

(einde citaat)

3. Samenvatting

Samenvattend stelt de Commissie dat de zaak juridisch klip en klaar is. Voortzetten van de procedures leidt niet tot aanvaardbare gevolgen voor welke partij dan ook. De verstoring van de openbare orde zou in die optie een gevolg kunnen zijn.

Het zoeken naar een oplossing op de huidige locatie is uitzichtloos. De mogelijkheid om tot een oplossing te komen via een bestemmingswijziging is om redenen van ruimtelijke ordening en het benodigde draagvlak bij omwonenden en plaatselijke politiek niet realiseerbaar.

De mogelijkheid die resteert is verplaatsing van Dierenthuis op korte termijn naar Lelystad en later naar Almere. In Almere bestaat de mogelijkheid om uit te groeien tot een centrum met een educatieve en een recreatieve waarde.

Mits voldoende geld wordt gegenereerd, is deze mogelijkheid realiseerbaar en werkbaar. De Stichting Dierenthuis is nu aan zet om in overleg met Wageningen UR de geboden mogelijkheid verder te verkennen.

4. Werkwijze en toelichtingen.

De Commissie hecht eraan haar werk- en denkwijze transparant te laten zijn en schetst hierna de activiteiten zoals die door haar ondernomen zijn sinds de installatie van de Commissie.

1. De Commissie heeft het omvangrijke dossier van de openbare stukken, rechtsbesluiten etc. betreffende Dierenthuis ter hand gesteld gekregen van het Kabinet van de Commissaris van de Koningin in de provincie Noord-Brabant.

2. De Commissie heeft een bezoek gebracht aan de omwonenden en van hun opvattingen en ervaringen uitgebreid kennisgenomen.

3. De Commissie heeft een bezoek gebracht aan Dierenthuis en daar van gedachten gewisseld met het echtpaar Van Duijn. Bij deze gelegenheid is afgesproken dat een fotograaf een rapportage zou maken ten behoeve van de zaak. Tevens is de missie van Dierenthuis vernomen: zo nog honderd jaar doorgaan. Het begrip bestond dat er juridisch niet meer aan verplaatsing te ontkomen leek te zijn, maar de verantwoordelijken zeiden *geen enkele plaats* te weten waar men welkom zou zijn, omdat overal burens bestaan. Hun ideaal was om een vergelijkbare accommodatie (huis met drie hectare grond) te kunnen betrekken zonder omwonenden. Die leek echter onvindbaar.

4. De Commissie heeft gesproken met het college van B&W van de gemeente Laarbeek. Uit dit gesprek kwamen geen nieuwe standpunten naar voren, maar de Commissie kon een misverstand uit de wereld ruimen met betrekking tot de raadsman van Dierenthuis. De gemeente heeft hierop onmiddellijk positief gereageerd naar de betrokkene.

5. De Commissie heeft een bezoek gebracht aan de dierenarts van Dierenthuis (nadat de Commissie dit gemeld had aan de heer Van Duijn). De Commissie is onder de indruk geraakt van de professionaliteit van de betrokken dierenarts en heeft vastgesteld dat deze dierenarts geen enkel bezwaar ziet in het houden van zo veel dieren op zo'n relatief kleine plek. Integendeel, naar de mening van de dierenarts is het verbazingwekkend dat de gemeente niet heel trots is op deze accommodatie en er geen educatief en toeristisch voordeel uit haalt. Voor de Commissie staat sinds dit gesprek vast dat de diergeneeskundige zorg bij Dierenthuis goed is.

6. De Commissie heeft door de directie Ruimtelijke Ordening van de provincie Noord-Brabant een onderzoek laten instellen naar de bestemmingen van alle zowel door de omwonenden als door Dierenthuis zelf genoemde locaties. Tevens is deze directie geraadpleegd over mogelijke alternatieve locaties in de provincie Noord-Brabant. Deze activiteiten leverden geen bruikbaar alternatieve vestigingsplaats op voor Dierenthuis. Bovendien heeft de Commissie zich uitvoerig laten voorlichten over de planologische omstandigheden en mogelijkheden ter plaatse van de huidige vestiging van Dierenthuis.

7. De Commissie heeft overleg gepleegd met de Dierenbescherming over de vraag in hoeverre er éénduidigheid bestaat over het antwoord op de vraag of de activiteiten van Dierenthuis nu wel of niet verantwoord zijn vanuit het oogpunt van dierenwelzijn. De Dierenbescherming stond als organisatie zeker aanvankelijk sympathiek tegenover de doelen van Dierenthuis, maar stelt ook dat er verschillen van inzicht bestaan over wat nu werkelijk optimaal is. Dit is vooral zo, omdat harde wetenschappelijke onderzoeksdata schaars zijn en omdat in het licht van het alternatief (euthanasie) voortdurend andere oordelen ontstaan. Kortom, er is geen

éénduidig antwoord op die vraag. Ook hier worstelen emotie en ratio. Het is in deze situatie niet aan de Commissie om een oordeel uit te spreken over de vorm van dierhouderij die door Dierenthuis wordt toegepast.

8. De Commissie bedacht een *out of the box* oplossing die zou kunnen resulteren in een klein, aangepast Dierenthuis op de huidige locatie. Die werd mede ingegeven door het feit dat de partijen het oorspronkelijk wél goed met elkaar konden vinden. Over speciale zorg voor kansarme dieren bestaat geen onenigheid. Het ging naar de mening van de Commissie pas mis, toen er ergernis over elkaars gedrag ontstond. Het is de schaal waarnaar Dierenthuis toegegroeid is, de schade dientengevolge voor de natuur en de ineffectieve communicatie die ermee gepaard ging waardoor de zaak geëscaleerd is. Deze oplossing is niet haalbaar gebleken.

9. De Commissie is een zoektocht begonnen naar mogelijke alternatieve locaties voor de activiteiten van Dierenthuis, zulks in het kader van haar opdracht om oplossingsrichtingen aan te dragen. Het punt was met name om een locatie te vinden waar geen omwonenden zijn. Twee locaties zijn gevonden, respectievelijk in Lelystad en in Almere. De Lelystadlocatie is gevonden door overleg in het netwerk van de Commissie, de Almerelocatie is mogelijk gemaakt doordat en nadat de Commissie de burgemeester van Almere, mevrouw A. Jorritsma-Lebbink geconsulteerd heeft op instigatie van de directie van Stichting AAP. De slogan '*In Almere kan het*' bleek betekenisvol. De Lelystadlocatie is een tijdelijke opvang voor enkele jaren, maar de Almere-connectie biedt uitzicht op een ontwikkeling van Dierenthuis die goed aansluit bij de ambitie van Dierenthuis.

10. De Commissie heeft geworsteld met het beginsel dat "wie zijn gat brandt op de blaren moet zitten", zoals de rechter onomwonden gesteld heeft. In dit geval dreigen echter de dieren de dupe te worden van handhaving en daardoor indirect juist ook de omwonenden. Dat is naar de mening van de Commissie de rechtvaardiging van de inspanningen van de Commissie om oplossingen te vinden. Het gaat de Commissie om een oplossing voor deze dierenpopulatie.

11. De Commissie is gaandeweg tot de overtuiging gekomen dat er in deze kwestie geen *good guys and bad guys* tegen elkaar ten strijde trekken. Alle betrokkenen hebben voor zichzelf een consistent verhaal. Over het lot van de dieren bestaat geen meningsverschil: daar wil iedereen het beste voor. Men is het oneens geworden over de schaalgrootte en de gevolgen; daarna is de communicatie volledig verstoord geraakt en nu dreigt een dogmatische afhandeling met als resultaat uitsluitend verliezers bij mensen en dieren.

12. Hoewel het volgende ligt buiten de reikwijdte van de Commissie, lijkt het de Commissie raadzaam de verdere afwikkeling te beginnen met een tripartiete overleg tussen gemeente Almere, de Directie afdeling Huisvesting Wageningen UR en de Stichting Dierenthuis. Daarbij zouden de betrokkenen profijt kunnen hebben van de expertise die aanwezig is bij de Directie van Stichting AAP op het terrein van het ontwikkelen van dierenparken. De secretaris van de Commissie beschikt over alle namen van de betrokken autoriteiten in Lelystad en Almere alsmede verdere details betreffende huur in Lelystad.

5. Tot besluit

De Commissie adviseert de Commissaris van de Koningin om de gemeente Laarbeek, de Stichting Dierenthuis en de omwonenden dit verslag ter hand te stellen. Het is aan Dierenthuis om de geboden mogelijkheden verder uit te zoeken en te realiseren.

De Commissie waarschuwt ernstig voor de gevolgen van uitvoering van de uitspraak van de rechter.

Een dogmatische aanpak leidt tot dupering van alle betrokkenen, de dieren voorop. Dit moet en kan voorkomen worden.

De Commissie dankt iedereen die creatief heeft meegedacht, in het bijzonder de gemeente Almere en de Directie van Animal Science Group (Wageningen Universiteit en Research Centrum).

De Commissie dankt de provincie hartelijk voor de medewerking, vooral in de persoon van de heer C. van den Heuvel (plv. Kabinetschef), en voor het in haar gestelde vertrouwen.

's-Hertogenbosch, 30 maart 2009

Commissie van Goede Diensten Provincie Noord-Brabant

Drs. J.L.M. Baartmans-van den Boogaart, voorzitter

Mr. C.M.J. de Bont

Prof. dr. H. Vaarkamp